

Hoofdstuk 4 - Samenhang

Beoordeling onderdeel 'Het schrijven van een korte tekst'

0 punten	Er is nauwelijks of geen samenhang in de tekst te herkennen en/of er zijn nauwelijks signaal- en/of verbindingswoorden gebruikt, of het gebruik is inadequaaf.
1 punt	Er is een duidelijke samenhang in de tekst te herkennen en/of er wordt op adequate wijze gebruik gemaakt van signaal- en/of verbindingswoorden. om samenhang aan te brengen.

Beoordeling onderdeel 'Een middellange tekst schrijven'

0 punten	Er is nauwelijks of geen samenhang in de tekst te herkennen en/of er zijn nauwelijks of geen signaal- en/of verbindingswoorden gebruikt om die samenhang aan te brengen.
1 punt	Er is een redelijke samenhang in de tekst te herkennen en/of er zijn wel signaal- en/of verbindingswoorden gebruikt, maar het gebruik is niet overal even adequaat.
2 punten	Er is een duidelijke samenhang in de tekst te herkennen en/of er zijn op adequate wijze signaal- en/of verbindingswoorden gebruikt.

Bron: www.cve.nl

Enkele veelgebruikte signaalwoorden en - formuleringen

signaalwoord of - formulering	betekenis
ten eerste, en, eveneens, zowel ... als, daarbij, vervolgens, bovendien, verder, ook, een andere, daarnaast, ten slotte, tot slot.	opsomming
zoals, bijvoorbeeld, zo, een voorbeeld, dat betekent, dat komt voor bij, ter illustratie, dat houdt in, onder andere, neem nu, ter verduidelijking.	toelichting/voorbeeld
eerst, vervolgens, dan, daarna, later, voorafgaand, toen, terwijl, voordat, nadat, zodra, vroeger.	volgorde in tijd
door, waardoor, daardoor, doordat, zodat, te danken aan, te wijten aan, als gevolg van, had als gevolg, wegens.	oorzaak/gevolg
om ... te, door te, door middel van, met behulp van, opdat, daarmee, daartoe, met als doel, daarvoor.	doel/middel

als, indien, mits, wanneer, tenzij, een voorwaarde is.	voorwaarde
want, omdat, dat blijkt uit, hierom, aangezien, vanwege, wegens, namelijk, immers, daarom.	reden/verklaring
enerzijds/anderzijds, niettemin, toch, echter, maar, daarentegen, toch, integendeel, in plaats van, in tegenstelling tot, wel.	tegenstelling
net als, zoals, evenals, hetzelfde als, in vergelijking met, vergeleken met.	vergelijking
dus, kortom, concluderend, samenvattend, hieruit volgt, uiteindelijk, hieruit kunnen we afleiden, samengevat, alles bij elkaar, met andere woorden, al met al, daarom, alles overziend.	samenvatting of conclusie

Oefening 1 – Foute verbindingswoorden verbeteren

1. Radio 4

Ik luister vaak naar radio 4, de klassieke radiozender. Ik houd *namelijk* van klassieke muziek. *Maar* ik hoor de laatste tijd steeds vaker programma's, *waarbij* veel te veel wordt gepraat.

Dus ik wil u vragen of er wat minder gebabbeld kan worden, *omdat* ik liever muziek hoor dan dat geklets.

2. Computerproblemen

Hallo Peter,

Mijn computer loopt steeds vast, dus ik vroeg me af of jij me misschien kunt helpen. Heb jij een beetje tijd? Of heb je het te druk?

Ik ben helemaal in de stress, omdat ik een heel belangrijke opdracht voor mijn werk over twee dagen moet afhebben.

Kun je mij even bellen? Vast bedankt!

Johannes

Oefening 2 – Zelf een korte tekst schrijven

1. Klacht over postbezorging

Frieda Kachel
Kerkstraat 12
1017 CE Utrecht

PostNL Klantenservice
Postbus 99180
8900 NA Leeuwarden

Utrecht, 14 maart 2012

Betreft: klacht over postbezorging

Geachte heer of mevrouw

Ik woon in de Kerkstraat nummer 12 in Utrecht en sinds enige tijd ben ik heel ontevreden over de postbezorging. Vaak komt er een paar dagen niets en dan ineens krijg ik post van de hele straat in mijn bus.

Door de slordige postbezorging heb ik een belangrijke brief van mijn werk niet ontvangen en dat is heel vervelend. Zou u ervoor kunnen zorgen dat de postbezorging verbeterd wordt?

Bij voorbaat mijn dank. Vriendelijke groeten,
Maria Kwak

2. Burengerucht

Geachte heer Potter,

Ik woon in de Waalstraat in Tilburg en ik heb heel veel last van lawaai in een pand in mijn straat. In dat pand, nummer 37, wonen mensen die elke avond feesten organiseren tot diep in de nacht. Ik ben al een keer met ze gaan praten, maar het lawaai wordt niet minder. Daarom wil ik vragen of u als buurtregisseur met mijn burens wilt praten en ervoor zou kunnen zorgen dat ik normaal kan slapen.

Bedankt voor uw aandacht en vriendelijke groeten,

Joseph Schmall

3. Een jaartje vrij

Hi Joris,

Ik heb nog eens nagedacht over je plan om een jaar te gaan reizen in Australië, maar ik vind het geen goed idee.

Ten eerste is zoiets heel duur en het is niet zeker of je na een jaar nog zin hebt om weer aan je studie te beginnen. Bovendien kunnen de tentamens die je al hebt gehaald, hun geldigheid verliezen, wat toch jammer zou zijn. Ten slotte lijkt het me helemaal niet gezellig als je een jaar weg bent. Kortom, ik vind dat je het niet moet doen.

Groetjes,

Vincent

Oefening 3 – Samenhang aanbrengen

Verbetering van de conditie

1. zodat
2. De eerste/ De ene mogelijkheid
3. De tweede/ De andere mogelijkheid
4. ook
5. maar
6. bovendien
7. want
8. Verder/ Bovendien/ Ook
9. want
10. Toch/ Desalniettemin
11. Bovendien
12. echter
13. Toch
14. ook/ bovendien

Oefening 4 - Zelf middellange teksten schrijven

1. *Nederlandhatende dichteres*

Geachte mevrouw Hermans,

Afgelopen zaterdag heb ik een lezing van u bijgewoond. Ik bewonder uw poëzie en ik vond het heel interessant wat u daarover vertelde.

Met uw mening over Nederland ben ik het echter niet eens. U zei dat Nederlanders onvriendelijk zijn, maar als buitenlandse heb ik juist ervaren dat ze heel hulpvaardig zijn.

Ook vindt u de Nederlandse kunst en cultuur oninteressant, maar daar begrijp ik niets van. Denk aan wereldberoemde schilders zoals Rembrandt of Van Gogh, of aan de indrukwekkende Nederlandse architectuur.

Verder vindt u Nederland vies, maar in vergelijking met andere landen valt dat heel erg mee. Ik ben het wel met u eens dat de natuur en het Nederlandse eten niet zo indrukwekkend zijn, maar doordat er zo veel verschillende culturen zijn in Nederland, kun je van alle keukens van de wereld genieten.

Ik hoop dat u wat minder negatief gaat denken over uw land.

Vriendelijke groeten (149 woorden)

2. *Zesjescultuur of rat race?*

Er wordt veel geklaagd over de Nederlandse zesjescultuur onder scholieren en studenten, maar ik vind dat het wel meevalt. Ik ben een uitwisselingsstudent aan de Erasmusuniversiteit en ik vind dat mijn medestudenten hard werken. Ze zijn misschien niet zo competitief, maar ze werken juist daardoor misschien beter samen. In mijn land, Japan werken studenten soms harder, maar dat is niet zo gezond. Jonge mensen worden heel erg opgejaagd door hun ambitieuze ouders en Japanse jongeren zijn minder gelukkig dan de Nederlandse jeugd.

De regering wil nu een boete van 3000 euro geven aan studenten die vertraagd zijn. Daar ben ik het niet mee eens, want studenten moeten naast hun studie ook tijd hebben voor andere dingen. Bovendien lopen ze vaak buiten hun schuld vertraging op, bijvoorbeeld door ziekte of familieomstandigheden.

Verder worden met deze maatregel alleen studenten zonder rijke ouders getroffen en dat is niet eerlijk. (146 woorden)

3. *Tweetalig opvoeden*

Als je partner een andere moedertaal heeft en jullie hebben samen een kind, dan sta je voor de vraag: 'Hoe moet je een kind verantwoord tweetalig opvoeden?'

Je kunt bijvoorbeeld kiezen voor de methode OPOL, (*one parent one language*) Dat betekent dat je allebei je eigen taal spreekt met je kind. Het voordeel is dat er duidelijkheid is voor je kind. Bovendien is er minder taalvermenging. In de praktijk

kan deze methode echter lastig zijn. Welke taal spreek je bijvoorbeeld tijdens het eten?

Je kunt ook beiden thuis een andere taal te spreken dan de taal buitenshuis. Een voorwaarde is dan dat je allebei de thuistaal goed beheerst. Het kan wel lastig zijn als er bezoek is. Welke taal kies je dan?

Volgens mij is de OPOL-methode aan te raden. Het belangrijkste voor de taalverwerving van kinderen is dat de talen perfect worden aangeboden en dat lukt het beste met je eigen moedertaal. (153 woorden)